

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden pénteken egy iven és az egyleti tagoknak Ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 frttal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadtatik.

Pénz- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,
a lap szellemi részét illető közlemények az
ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ
czimzandók.

A hirdetési díj szabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök Paget János; Berde Aron, Szabó Sámuel, Szentgyörgyi József, Vörös Sándor,
felelős szerkesztő: Gamauf Vilmos.

Tartalom: Földmívelési ministerünk körirata. — Mire valók a gazdasági lapok? I. Szabó Sámuel. — A vágatási időnek befolyása a lának tartósságára. Ebner Sándor. — Az októberhavi gyümölcskiállítás Medgyesen. D. — Különféle méhészkedési módszerekről. — A gabonakivitel és kereskedelmi viszonyok Oláhországban. — A fogarasi államnémesnek 1879-ik évi párosítási terve. — Amerikai szabadalmazott fészektőjás. — A takarmány befolyása a sertéshus minőségére. — Magyar versenylovaink győzelme. — Felhívás a székességi-fehérvári orsz. kiállítás érdekében. — Mellékletünk. — Szerkesztői modanivalók. — Piaczi árak. — Hirdetések. —

Földmívelési ministerünk körirata.

Földmívelési ministerünk, Báró Kemény Gábor ur őnmaga az ország valamennyi gazdasági egyesületéhez a következő köriratot intézte:

Midőn urunk királyunk, Ő cs. és apost. királyi Felsége parancsa és megtisztelő bizalma folytán a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister teendőit átveszem, szívesen üdvözlöm az összes gazdasági egyletekben a földmívelés ügyének bivatott munkásait.

A mezőgazdaszatnak hazánkban államfentartó fontosságáról meggyőződve lévén, a gazdasági egyletek működésének ép ez oknál fogva nagy horderőt tulajdonítok és készséggel ajánlom fel részemről erkölcsi, ugymint a viszonyokhoz mérten anyagi támogatásomat is, mindazon eszközléseik és törekvéseikhez, melyek a földmívelésnek előmozdítására közrehatni alkalmasokul ígérkeznek.

Minél nagyobb súlyt fektetünk pedig a földmívelés felvilágosztatásának kérdésére, annyival inkább lép előtérbe a köteleesség lelkiismeretesen teljesíteni tisztét mindazoknak, kik e fontos ügy szolgálatában állanak, legyenek azok hivatalos közegek, vagy legyenek magukat az ügy emelésére önkényt felajánlott gazdasági egyleti tagok és főképp az egyesületek munkásságát képviselő választmányok és az egyletek elnökei és alelnökei.

Kétségtelen, hogy léteznek teendők, melyek foganatosítása oly költségeket igényel, melyek az egyletek anyagi erejét

messze túlhaladják és melyek életbeléptetéséhez az államnak kell segélyével járulni.

De viszont kétségtelen az, hogy a gazdasági egyletek előtt egy tágas oly munkakör áll, mely részben költség nélkül erkölcsi eszközökkel, de rosszabb esetben kisebb kiadásokkal is művelhető és melyen, ha az egyesületek vállatve működnek, a kedvező eredmény elmaradni nem foghat.

Íde sorozandó például oda hatni az egyesületeknek szakértelmök és társadalmi befolyásuk egész súlyával, hogy az állattenyésztés ügye megyéjökben az apaállatok helyes megválasztása által előmozdítottassék és e tekintetben számos megyék példájára megyei szabályrendelet is alkottassék.

Hogy a jelenleg tulnyomólag divó rablógazdaság helyét a gabona- és takarmánytermelés közti helyes arányt feltüntető gazdálkodási rendszer foglalja el.

Hogy a józan vetés-váltás törvényei és előnyeiről a gazdák tömege felvilágosítottassék és megértessék vele, hogy az évről-évre mind sürűbben mutatkozó gabnanövény-betegségek első sorban a túl erőltetett gabnatermelésnek és így a „tengeri után buza“-féle kiméletlen vetésforgónak tulajdoníthatók.

Ismertesse meg a gazdák tömegét a luczerna és répatermelés jótékonyosságával, hasson oda, hogy e növények művelése terjedjen.

A czélszerű gépeknek, cséplők, rosták, vetőgépek vétele és használására társulatokat törekedjenek a kis gazdák közt létrehozni.

A jó és tiszta vetőmagvak előállítását és használatát terjessze a nép között, emelje ki a Pernolet-féle magválasztó rosták nagy előnyeit.

A tűz elleni biztosítás eszméjét igyekezzék hatáskörében népszerűvé tenni. Ennek terjedésére minden lehető megtenni.

A trágya hasznát, cunek kezelését, a méhészet, helyenként a selymészet, a gyümölcsfatenyésztés előnyeit ismertesse, utóbbinak terjesztése érdekében vegye gondjai alá a községi és

felekezeti faiskolák ügyét, ezek érdekében járjon közbe, nyújtson segínyt erkölcsileg, anyagilag.

A cselédség hűségének emelésére hasson, — azok állandóbbá tétele főtényezője lévén a mezőgazdaszat sikeres folytathatásának, — egyik főtárgyát képezze a gazdasági egyleti tevékenységnek.

A földjavítási műveletek, ugy a kártékony vizek levezetésére irányzott szárítási munkák, mint a rétek öntözésére vonatkozók, nevezetes tényezői lévén a takarmány termelési viszonyok és így közvetve az állattenyésztés javulásának, oda törekedjenek a gazdasági egyletek, hogy a földbirtokosokat e birtokaikon fogatosítható haszonműveletek hasznosságára és ez iránybani tevékenységre buzdítsák, figyelmeztetvén őket a ministerium által rendszeresített cultur-mérnök díjtalan közreműködésére.

Csak is röviden kívántam reá mutatni azon tevékenységi kör egy némely fontosabb ágára, mely a gazdasági egyletek előtt háládatos térkint nyitva áll, egészítsék ki az egyletek a felhozottakat saját belátásuk és tapasztalásaik folytán nyert észleleteikkel.

S midőn a közügy eme szolgálatában tetterejük fokozottabb mérvben vétetik igénybe, serkentse az egyleteket kitarításra ama gondolat, hogy a földmivelés hazánkban államfenntartó fontossággal bír és ki ez egyet hiven és eredményesen szolgálja, az a haza jöveői sorában foglal helyet.

Tekintsenek végre az egyletek a földmivelés ügyének emelésére irányzott törekvéseikben oly munkatársuknak, ki ismeretével bír hivatásuk fontosságának, a létező bajok és nehézségeknek, melyek földmivelésünk felvirágzásának útjában állanak és ki készséggel nyújt segédkezet e bajok, e nehézségek elhárítására.

Áldás és siker kísérje a gazdasági egyletek buzgó törekvéseit!

B. Kemény Gábor.

Mire valók a gazdasági lapok?

I.

Ezek a komor téli napok, mikor a gazdát a hó és fagy szűk udvarára és még szűkebb szobájába zárja: legalkalmasabbak a bizalmas társalgásra.

Ki ne fogadna ilyenkor szívesen egy-egy barátságos látogatót, ki messzi földről jöve, hozzá betoppan s rövid időre szállást kér?

Ezt kérem én is.

Ne legyen terhedre szíves olvasó! ha tüzhelyednél, egy rövid órácskát az „Erdélyi Gazda“ belügye iról beszélgetek. A magyar házi-gazda, vendége kedvéért, a megszokott házi rendtől szívesen eltér; reményem, ilyen látogató vendég minőségében, engem is kihallgatsz! . . .

— A szerkesztő, lapunk 1-ső számában elbeszélte néked az „Erdélyi Gazda“ életének 10 éves történetét. Én ott veszem fel a szavakat, hol ő elhagyta s e lapok jövőjéről ohajtok beszélni. Milyennek szeretném? Milyennek kellene lenni? mindnyájunk érdekében!

A szerkesztőnek: helyzete, állása, a közönséggel szem-

ben tartózkodást parancsol. Ő nem mondhatta el mind azt, a mi szíven fekdűt; én tartózkodás nélkül megtehetem.

A kérdés e körül forog; érzi-e az erdélyi közönség egy ilyen gazdasági lap szükséges voltát? olvassa-e? pártolja-e? annyira, hogy a maga erején fennállhasson?

Átalában: van-e láttatja, sikere azon erőfeszítésnek, áldozatnak, melyet az erdélyi gazd. egylet a gazdaközönség érdekében tesz?

Felelj magad rá t. olvasó; én az az adatokat elődbe adom.

* * *

— Az „Erdélyi Gazda“ 10 éves élete 3 szakaszra osztható:

1) A három első év 1869—71: előfizetők száma volt 240, 182, 145. A gazdasági egylet tagjai (kerek számmal 300) fele árért kapták a lapot.

2. A középső öt éves időszak 1872—76; előfizetők száma: 114, 98, 107, 77, 51. Ekkor már a gazdasági egylet tagjai ingyen kapták a lapot.

3. A két utolsó év 1877—78. az olcsó népszerűsítés köre. Tagoknak ingyen, előfizetőknek 1878-ban 2 forintért: előfizetők száma volt 107 és 231.

Tegyük egy kis számítást a költségekről.

Nyomatni kell kerek számban legalább 600 példányt ebből mintegy 290 egyleti tag; 230 előfizető; 25 csere lapokkal; 25 csere vagy ingyen példány gazd. egyleteknek és gazd. iskoláknak; 30 vidéki levelezőknek.

Ennyi példányért fizetni kell nyomda költségül 900 frtot; expedíció költségért (postabélyeg és házhoz hordás, példányonként 60 kr.) 360 frt, összesen 1260 frt.

Ha mind a 600 példány árát megfizetnék 2 frtjával, lenne érette bevétele 1200 frt.

Tehát az erdélyi gazd. egyletnek akkor isrá kellene, hogy fizessen 60 frtot.

Ezzel szemben a valódi bevétel: 230 előfizetőtől 460 frt; hirdetésekbeől bejön egész év alatt 300 frt., összesen 760 frt.

Szerkesztőnek, munkatársaknak: nem marad semmi! és díjazásukról más forrásból kell gondoskodni; mert már ingyenből, akár csak türehető lapot sem szerkeszthet senki! . . .

* * *

— Érzi-e tehát az erdélyi közönség, egy ilyen gazdasági lap szükséges voltát?

Nem! . . .

Pártolja-e? olvassa-e?

Nem! . . .

A tagoknak ingyen nyakára küldik; míg az nem történt, alig járatta közülök néhány fele árért; pedig ha egyéb nem; legalább az egylet jegyzőkönyvei kellett volna, hogy érdekelték őket.

A készpénzzel előfizetők száma, szegyenletesen csekély; pedig — miként kimutattuk — a lap maga annyira olcsó, hogy az a 2 frt előfizetési összeg, a nyomtatás, papir és postadíj árát sem fedezi egészen.

Mégis a mult évben nem volt több 231 előfizetőnél; az

idén pedig, ámbár január vége felé járunk, még nem érte el az előfizetők száma a 100-at.

Mi lehet, e tespedő részvétlenség oka?

* * *

Vegyük a lehetőségeket rendre;

Lehetnek olyan okos emberek, a kik részvétlensé-
göket így mentegetik: a lap gyenge, olcsó husnak híg a
leve! De erre a szerkesztő rögtön visszavághatja: jobb
helyre kell a jobb!

Igen érdemes uri emberektől hallottam azt az ellenvetést,
hogy az „Erdélyi Gazda“ nem elég sokoldalú; a német
gazdasági lapok, egy „Weinlanbe“, „Landwirtschaftliche Zei-
tung“ sat. jobbak. Sőt akadt oly vidéki magyar lap is, mely
minden héten híven kiollózza lapja „Közgazdasági rovat“-a
számára, a hazai gazdasági lapok eredeti cikkeit, de azért most
új évkor közönségének, egyik német lapot ajánlotta
olvasásra, mint igen jót, tartalmast.

Hiában! ez már magyarrbetegség; melyből csak ak-
kor gyógyulunk ki — ha ugyan kigyógyulunk valaha! — mi-
kor a lug még jobban fogja nyakunkat csipni, mint most.

Igaz, hogy az „Erdélyi Gazda“ nem elég sokoldalú, mert
— nincs több, hetenként betölthető hét oldalánál. Lehetetlen,
hogy a borász, kertész, erdész, tyukász, méhészt, meg nem tu-
dom még hányféle ász és ósz! — minden héten megtalálja
benné mindazt, a mit keres. Nem vagyunk mi szaklap!

Hanem édes borásztom! ha te csak a borokról akarsz ol-
vasni: ott van a „Borászati lapok“. Téged édes kertésztom! ki-
elégíthetnek a „Kertészeti Füzetek“ és a „Nép Kertésze“. Hát
te édes tyukásztom! hallottad-e hírét a „Gallus“-nak? pedig
jó lap ám! Erdésztom ott van: az „Erdészeti lapok“; méhésztom
a „Magyar méh“; barom betegségekről beszél a „Veterinarius“;
gépekről a „Magyar mérnök“ sat.

A derek „Gyakorlati Mezőgazda“ és a „Falusí Gazda“
ugyanazt a „népszerű parlagot“ szántogatja, melyet mi is mi-
velgetünk!

Kinek „tudományos ujság“ kell: tekintse csak meg és
olvasgassa a „Gazdasági lapok“-at és „Földmívelési: Érde-
keink“-et!

Megtalálod szives olvasó! mindeniknek nevét, előfizetési
árát, lapunk 1-ső számában.

A ki bennünk gáncsoskodik: járasson más gazdasági la-
pot; csak hogy járasson és olvasson valamit. De fájdalom! szá-
zadik gazda asztalán sem találunk az országban magyar gaz-
dasági lapot.

Pedig tiszta meggyőződéssel el merem mondani, hogy a
közepes hazai lap is ér annyit, — ha többet nem! — a mi köz-
önségünk számára, mint akár melyik fényes külföldi ujság. A
mi viszonyainkat csak mi ismerjük; szükségünket csak mi érez-
zük igazán.

Azok tehát, kik a magyar gazdasági lapokat kicsinylik,
becsmérlik, csak üres kifogással élnek, részvétlenségük takar-
gatására. A méltányos igényeknek nagyobb részüket megfelel.
Jobbakká csak úgy válhatnak, ha a közönség pártolja őket.

Olyan született elégtelenségnek, kik soha semmivel se

szoktak elégedettek lenni, csak azt feleljük, a mit a juhász fiának
mondott, mikor szamarokat vásárra vitték:

Ird fel édes fiam! szived táblájára:

Hogy könnyebb a Dunát félmarkódba venni,

Mint mindennek kedvét dolgaiban tenni!“

Engedje meg a t. szerkesztő ur, hogy a jövő számban
folytassam. *)

Szabó Sámuel.

A vágatási időnek befolyása a fának tar- tóságára.

A gazdák, erdészek, építészek és általában mind azok
előtt, kik fával dolgoznak és dolgoztatnak, ismeretes azon kö-
rülmény, hogy azon fa, mely nem a nedv-keringés idején vágat-
tott tartósabb állandóbb, mint az mely nyáron, ősz vagy tavasz
felé döntetett.

Szolgáljon tanuságul a következő kísérlet:

négy egyidős, egészséges, ugyanazon talajon állott fe-
nyőfa, december, január, február és márczius hónapok végén
vágatott le. 10 méter hosszú, 7½ cm. széles, 1 cm. vastag
szálakra faragva, hordképességük meghatározása végett állásra
helyeztetett és sulyokkal megterheltetett. Kitént, hogy a deczem-
ber hónapban vágottak legnagyobb hordképességűek, a január-
ban vágottak 12%, a februárban vágottak 20%, a márcziusban
vágottak 38%-kal csekélyebb hordképességet mutattak.

Különféle időben vágott fenyőszálak egészen száraz álla-
potban karóknak használtattak s egy méter mélységre a földbe
verve azt mutatták, hogy a decemberben vágottak még 16 év
után is elég erősnek bizonyultak, holott a márcziusi vágatás
3—4 év elteltével kitérdelődtek.

Decemberben vágott s elásott fenyőtönk még 16 év után
is épnek bizonyult, a márcziusi vágás már nyolcz év elteltével
teljesen elkorhadt.

Ugyan-n fenyőkől ló-istállókba körömrugó készítettet;
a decemberi vágás 6 évig tartott, a februári pedig már har-
madik évben megújítottatott. Decemberi vágás bükkfából ké-
szült keréktalpak folytonos használat után hat év múlva is jó-
karban voltak, holott a februári vágatás már a második évben
elpusztultak.

Négy egyidejű december, január, február és márczius-
ban vágott tölgyfa tömörsége is nagy eltérést mutatott.

Említett tölgyfák törzséből egy cm. vastag karikák fűré-
szeltettek, mely karikákra pléh karima erősítettet úgy, hogy
felső fele edény alakot mutatott, az edénybe két liter víz öntetett.
A decemberi vágatás a vizet át nem eresztette, a januári már
24 óra után át eresztett néhány cseppet, a februáriusin a viz 48
óra múlva, a mártiusin pedig 2½ óra múlva teljesen átszü-
rődött.

A donga és hordókészítésnél e körülmény figyelmen ki-
vül nem hagyható.

Fűtés és tüzelésre sokkal alkalmasabb a decemberben,
miut február márcziusban vágott fa. Legkevesebb meleget ter-
jeszt azon fa, mely nyáron döntetett. Ebner Sándor.

Az októberhavi gyümölcs-kiállítás Medgyesen. *)

A múlt év októberhó 3-ik és 4-ik napján az erdélyrészi gyümölcsstenyészítő Medgyesen ünnepet ült, — nemcsak azért, mert e két nap anyagi jólétünk barátainak és előmozdítóinak először nyújtott arra alkalmat, hogy szellemi erejükkel egy nemes versenytéren, a haladás mezején mérközhessenek; hanem azért is, mert e kiállítás tárgyai megezáfolhatlan, tényeken alapuló bizonyosságát adták annak, hogy Erdély gyümölcsészetének nincs mit tartania az idegen versenytől és hogy e mívelési ág felkarolásával a pomologus hálás és termékeny talajra tállhat!

E sok tekintetben sikerültnek mondható kiállítás alkalmával velünk együtt sokan csak egyet fájlaltak t. i. azt, hogy azon szűkebb hazánknak csakis németajku polgárai voltak képviselve, miglen magyar és román gyümölcsészeink teljesen hiányoztak.

Ezen, kivált magyar testvéreinket illetőleg mélyen fájlalt távollét oka, ha nem csalódunk, abban lenne keresendő, hogy az igazgató választmány részéről a meghívás valószínűleg el lett mulasztva . . . .

Mi a magunk álláspontjából indulva ki, e mulasztást annyival is inkább sajnáljuk, mert ama pillanatot, midőn a nemzetgazdaság terén fennforgó érdekközösséget kulturánk képviselői itt is, ott is belátják és karöltve előmozdítják, örömmel és epedve várjuk; — mert azt a napot, midőn a szellemi verseny nemes és békés mezején barátságosan találkozunk és egymás baján testvériesen segítünk, hazánk legnagyobb ünnepei közé fogjuk sorolni!

Ezt a szívből fakadó óhajást azért kötjük az itt megtartott tárlathoz, mert erősen reméljük, hogy manolnap egy közösen rendezett, közösen keresztülvitt kiállítás örvendetes napját fogjuk megérni, — de mig ez lehetségessé válik, addig adjunk az érdeklődő és jelen nem lehetett szaktársainknak röviden számot a mi lefolyt, bár nem teljes medgyesi kiállításunkról.

A tárlaton Nagy-Szeben, Nagy-Csűr, Szent Ágota, Brassó illetőleg Földvár, Köhalom, Segesvár és Medgyes, valamint a közeli szász községek lakosai vettek részt; összesen mintegy 1200 tárgy, e között körülbelül 100 faj alma, 60--70 faj körte és alig 30 faj szőlő lett bemutatva.

Az almákat illetőleg a külföldi a belföldit számra nézve ugyan felülmulta, de szépségben meg nem haladta. A belföldi körte a külföldivel nem tudott versenyezni, mert az előbbiben választékunk felette csekély. Az alma és körte ugy az alak, mint a színezet szépségére nézve egymással vetekedett; sajnos azonban, hogy a téli gyümölcs még korántsem volt érett és ennél fogva a legméltóbb fajoknak izlelés általi kipróbálása és

*) Derék szász munkatársunk óhajához mi is őszintén csatlakozunk és a fennforgó esetre nézve constatáljuk, hogy tudtunkkal az erdélyi gazdasági együlethez ez alkalommal meghívás csakugyan nem érkezett. A mi egyletünk különben a t. erdélyi szász gazd. egylettel a legbarátságosabb viszonyban él, annak küldöttei bennünket már többször tiszteltek meg, (igy Salfeld, Konnerth és Ongerth urak,) valamint egyletünk titkárának is alkalmat nyílt Nagy-Szebenben és Medgyesen az ottani intézményekkel megismerkedni. Az ut tehát nyitva áll, csak haladni kell rajta!

Szerk.

az elért eredmény szerint a szaporításra valóknak ajánlása meg nem történhetett. Pedig a gyümölcsnek megizlelésére annyival is inkább kell súlyt fektetnünk, mert a szép alaku gyümölcs még nem szükségképen jó, de a szép külszin igen gyakran megvesztegeti a tapasztalatlan szemlélőt.

A medgyesi borvidéken oly bőségben termelt, különféle szőlőből alig 30 változvány volt képviselve; valóban sajnos tény, mely az idegen, a mi szőlészetünkkel nem ismeretes látogatóknak teljességgel nem nyujthatta képét azon anyagnak, mely borunkat szolgáltatja.

Jóllehet az elrendezés, — tekintve a célszerű és tetszetős felállítást — alig hagyott fenn kívánni valót, mégis egyet-mást, a mi pedig az oktatásra szükséges és egy megfelelő tárlat előmozdítására elengedhetetlen lett volna, nélkülözniünk kellett.

Miután minden kiállítás céljának bizonyos alapelvek kell, hogy irányt adjanak, ezeknek fejtegetése azonban beható tárgyalást kíván: fenntartom magamnak, hogy az elvi kérdésre és annak okadotalására alkalmilag még visszatérhessek. D.

Különféle méhészkedési módszerekről.

(A dél-magyarországi méhészegylet: „A magyar méh“-című derék szakközlönyéből.)

Azon szokást vagy módot, hogy miképen, mily célra, milyen kasokban és milyen módszerek szemelött tartásával kezeljük méheinket, méhápolásnak nevezhetjük.

Kétféle méhtenyésztési modort ismerünk, u. m.

a., a rajoztatót.

b., a barkácsolót.

A rajoztató méhészek azon iparkodnak, hogy minél több rajra telessenek szert. Ezek közül aztán őszkor a legsúlyosabbakat kiválogatják, lekénezik és belvagyonukat elszedik.

A barkácsoló méhészek pedig méheiket a kaptárok nagyobbitása által folytonos építésre és mézhordáza utallják és őszkor vagy pedig tavaszkor a fölösleges mézes lépeket a kasokból kimetszik.

Valamint a rajoztató, ugy a barkácsoló méhtenyésztés is különféle kaptárokkal üzetik, mely kaptárok után neveztetik el a méhészkedés is.

Mi legtöbbnyire a Dzierzon-féle méhtenyésztési móddal foglalkozunk. Dr. Dzierzonnak a méhek pontos megfigyelésén alapult tanítása által a méhtenyésztés bámulatos előhaladást tön. A Dzierzon-féle kaptár, melynek belsejébe mindenkor betekinthetünk, sejtjeit kivehetjük és visszatehetjük, bő alkalmat nyújt a legmélyebb méhtitkok elérésére is.

Az új vagy a Dzierzon-féle rendszer főleg abban áll, hogy bármelyik kaptárból a sejteket a rajtok ülő méhekkel együtt kivehetni és vissza tenni lehet. Így a méhek az ember hatalmában vannak és a méhészt ura méheinek.

E kasoknál a méhészt az év bármelyik szakában tudomást szerezhet a méhek belső állapotáról.

Ha valamelyik méhes család anyátlan, azonnal segíthetünk baján az által, ha egy királynét, vagy annak nevelésére alkalmas fiasítást adunk a kasba. Ha egy másik család pedig mézben szenvedne hiányt, segíthetünk rajta az által, ha egy oly családtól,

melynek fölösleges mézes lépe van, abból néhányat elveszünk és a szenvedő családnak nyújtjuk. Lennének bár a telepen gyenge családok, azokat rövid idő alatt fiasításos táblák befüggesztése által népesekké tehetni. Ha a királyné a kívánt czélnak meg nem felel, csekély fáradság mellett eltávolítható s benne a rajzás is igen könnyen megakadályozható; szóval a méheknek mintegy kiszabható, hogy szaporításra vagy mézhordásra dolgozzanak-e. Röviden, a Dzierzon-féle kaptár által a méh háziállattá vált és kénytelen ura akaratának magát alárendelni. A ki az újabbkori méhtenyésztésnek előnyös voltát beismerni vonakodik, az hosszabb vagy rövidebb idő múlva saját kárán fog okulni.

Minden mozgószerkezetű kaptár, vagyis a melyből az egyes keretek kiszedhetők, Dzierzon-féle kaptárnak nevezetiek. A Dzierzon kaptárok vagy állók, melyeknek mézüre a költő ür felett van, vagy pedig fekvők, melyeknek mézüre a költő ür jobb- és baloldalán létezik. A kaptárok különféle anyagokból készülhetnek, csak hogy belsejük négyszög alakú legyen és a keretek beagatására a jobb és baloldalon vésésekkel bírjanak.

Legkönnyebben formálható a négyszögű alak fából. A szalma e czélra már nem oly alkalmas. A kaptárokat tehát legcélszerűbb fából összeállítani s külső üreit szalmával kitölteni. Minden kaptár készítésénél egy-és ugyanazou méretek alkalmaztassanak, a keretek is legyenek egyformák, hogy azok bármelyik kaptárba is befüggeszthetők legyenek. Nem elég azonban, hogy csak egy méhtelepen legyenek a kaptárok egy méretűek, hanem az egyenlő méretek az egész ország méhtenyésztőinek el kellene fogadni, az egyöntetiséget tartva szem előtt. A mely méhészt fiasításos vagy pedig mézes sejtekben szenvedne hiányt, azt a környékbeli méhészekről minden fenakadás nélkül bevásárolhatja.

A délmagyarországi méhészt-egylet iparkodott egy oly mintakaptár létesítésén, mely minden viszonyainak megfelel. A délmagyarországi méhészt-egylet kaptárát illetőleg általános tájékoztatás megemlítem, hogy ezen méhlek készítésére miudenek előtt 5 c. m. vastag léczkeret állítatik össze, melyre jól kiszáritott 1.5 c. m. v. deszkából álló oldal fal szegeztetik és az ily módon készült két falnak a keret felső részére a kaptár alja és fedele drót szeggel, négy szegletén pedig sróffal erősítettik meg. A kaptár belső része két ürre oszlik, vagyis a költőürre és a mézürre. Mindkét rész oldalfalaiban 0.75 cm. széles és 0.75 cm. mély vésések vannak, melyek a sejtkeretek tartására szánvák. Az ugynevezett költőür 37.75 cm. magas és ebben egész keretek és félkeretek használtatnak. A keretek oldalai a kaptár oldalaktól 0.75 cm. távolnyira vannak, e távolság a méhek átjárására szolgál. Miután a kaptár belső szélessége 24.5 cm tesz, tehát a keretek a fával együtt éppen 24 cm szélesek. A keretek felső darabja 26 cm hosszú, minthogy két oldalon 0.75 cm mély vésésekbe tétetnek. A keretek alsó része pedig ép oly hosszú, mint a mily széles a kaptár belseje, azaz 24.5 cmeternyi s eléri a bal és jobb oldalon a kaptár falát, miáltal a kereteket helyeikből kitolni lehetetlen.

A keretek alsó része a méhek általi leragasztás megakadályozása czéljából tojás formára metszetnek és az oldalfalakat

csakis egy pontban érinthetik. Az egész keret vagy két egymás fölé akasztott félkeret éppen 37 cm hosszú, miért is a keretek alsó része és a kaptár alja közt levő 1.5 cm ür a kaptár aljának kitisztítására való, míg ellenben a keretek felső része és a választó deszka között levő 0.75 cm. ür a méhek átjárására szolgál.

A költőürben levő keretek fölött a kaptár falain a jobb és bal oldalon 0.75 cm. vastag lécz van szegezve, melyeken a választó deszkák nyugosznak, a mézürt a költőürtől tökéletesen elzárja, s a mézürbe vezető átjáró hidazatig terjed. Ezen hidazat csakis a költőürben van és mindaddig bezárva marad, míg a méhcsalád megerősödik és azután is csak jó mézhordás alkalmával nyitattik meg. A mézürben is vannak bevésések, melyek a fedéltől 0.75 cm. távolságnyra vannak. Ezen 0.75 cmeternyi távolság a méhek átjárására hagyatott meg. A méhek ugy a költő- valamint a mézürbe a röplyukon át juthatnak.

Az olyan kaptároknál, melyeknek külön mézüre van, szükséges azt a költőürtől ugy elválasztani, hogy csakis a dolgozó méhek juthassanak oda s a királyné csakis a költőürre szoríttassék. A mézürbe a méhek mindenkor a legszebb és a legtisztább mézet gyűjtik. A tapasztalás beigazolta, hogy a méhek csakis oda raknak virágport, a hová a királyné petét rak, azon ürbe pedig — tehát a mézürbe — csakis a legszebb és a legtisztább mézet gyűjtik be.

A kaptár belső ürének nagyobbitása vagy kisebbitése az észszerű méhészt nézve nagy fontossággal bír; mert ettől a mézszüret, valamint a rajzás is nagyban függ.

A gabonakivitel és kereskedelmi viszonyok Oláhországban,

mint Bukarestből írják, ez idő szerint teljesen pangnak, mert daczára annak, hogy az ár a legalacsonyabbra süllyedt, mégis semmiféle irányban alkukötésre alkalmat nem ad. A rakodó állomásokon, különösen Galacz és Brailában, nagymennyiségű buzakészletek vannak felhalmozva, várva kedvező pillanatra, melyben a nyugoteurópai piacokra szállíthatassanak. Még ó-buza is sok van, mely a tavalelőtt uralgott forgalmi zavarok következtében eladásra nem kerülhetett és most szintén vevőjét várja! A tavalyi buzaaratás különben mennyiségileg csak közepeseredményeket adott, jöllehet a buzaföldek állásából ítélve jogosan gazdagabb termésre lehetett volna számítani. A munkáskéz hiánya, az aratási időszak alatt beállott esőzésekkel egyetemben azt eredményezték, hogy sok helyen a gabonát be sem lehetett takarítani, s így nagyon sok buza ott helyt lábán pusztult el. Ugyancsak a rossz időjárás következtében a gabonának minősége is mindenütt szenvedett; ezért aránylag csak ritkán kerülhetett a piacra szép gabona. Az őszi vetés is megint a munkás kéz hiánya miatt hasonlólag szenvedett, úgy hogy sok szántóföld műveletlenül maradt.

Még rosszabbul állnak a viszonyok Bulgáriában, hol ezen csapásokhoz még a hadjárat mindenféle pusztításai is járultak, elannyira, hogy ott alapos javulásra a közel jövőben alig van remény!

A törökbuza termés ellenben mindenütt pompásan sike-

rült; ezen termény ára egyébiránt annyira süllyedt, hogy a nagyobb kivittel kecsgető kilátás felette gyarlóvá vált. Ha azonban a nyugoteurópai piacok gabonaárai megjavulnak, akkor a kivitel és a terményüzlet is folyamatba indulhat. Kis-Oláhország, hol szintén sok gabona van felhalmozva, a buzának Magyarország felé s azon át való közvetlen szállítását vasuton még eszközölhetné, ha az Orsova-Verciorovai összekötő vonal kiépítésének folytathatására az engedély megadának; *) de így ma még ezen irányban minden működés lehetetlen, mert a terménycikkeknek tengelyen való átvitele a félbehagyott vonalra, a nagy költség miatt teljesen kivihetetlen! Ilyen körülmények közt a hajózás újból megnyitásától kell jórészt várni, hogy az oláh gabonafélék forgalomba jöhessenek.

(Bl. f. H. u. G.)

A fogarasi államménésnek 1879-ik évi párosítási terve.

A fogarasi államménés kanczalétszáma — a „Vadász és Versenylap“ szerint — lassan szaporodik, mintán csupán lipiczai fajtájú kanczák vétetnek be oda és így saját ivadékaiból kell eme csak öt év óta fennálló ménésnek magát minél előbb száz anyakanczából álló végleges létszámára kiegészíteni. Jelenleg még csak 67 kancza kerül mén alá. Képviselve van ezen kanczalétszamban mind az öt lipiczai család: Favory, Pluto, Conversano, Neapolitano és Majestoso. A törzsmének száma öt. Ezek között legtöbb kanczát, szám szerint 22-öt Neapolitano — a lipiczai udvari ménésből hozott e jeles mén — fog fedezni. Utánna jó a Mezőhegyesen nevelt kitünő, de már igen öreg Favory, 16 kanczával; secundál neki egy fiatal, Lipiczáról hozott Favory 6 kanczával. Incitato, melynek anyja egy Majestoso kancza, 13 kanczára s végre egy már Fogarason nevelt Plutóhoz 10 kancza osztatott.

Megemlítjük még, hogy Fogaras, mint az ország hegyi lófajtáinak tenyészforrása igen kedvezőleg fejlődik, úgy hogy remélhetőleg meg fog felelhetni fontos rendeltetésének! Az 1878-ik évben már 18 mént adott ki a telepekbe s ezek közül a legtöbb magában az erdélyi országrészben maradt.

Penészszag eltávolítása boros hordókból.

E czéla Olaszországban a mustárt alkalmazzák még pedig a következő módon: minden 10 hectoliter hordóba 10 decagramm mustárt tesznek, azt forró vízzel (10 liter per 10 hectoliter) feleresztk és a hordót légmentesen elzárják. Idő múlva észre lehet venni, hogy a dongák izzadni kezdenek és úgy látszik, hogy a folyadék lerakódása a fa porusain keresztül hatol. Három négy nap múlva a mustáros vizet kiöntik, mire a hordót először tiszta vízzel, azután borszeszszel jól kiöblítik. Így kevés költséggel a hordót tisztává, szagtalaná lehet tenni, a mi reánk nézve különösen azért lenne fontos, mert primitív pincekezelésünk mellett bűdös, dohos hordóban fájdalom soha sincs hiány!

*) Tudunkkal ezen vasut csak akkor lesz a forgalomnak átadva, ha a brassó-predealai vonal megnyitható leendő, a mi az idej ősz előtt alig várható. Szerk.

Amerikai szabadalmazott fészektojás.

A házi szárnyasok tenyésztojót és kedvelőjét kétségkívül érdekelni fogja, ha oly készülékkel ismerkedik meg, mely a tojó és költőtyukok elszaporodó férgét megöli vagy elűzi; mely czélt az amerikai szabadalmazott fészektojás alkalmazása által lehet elérni. A fészektojás oly anyagok vegyülekéből áll, mely szárnyasainknak összes élődsi állatait kiállhatlan szagával megöli vagy elűzi s egyuttal a szárnyasok ketreczének levegőjét is felüldíti.

Ezen szer használata következtében minden más aprólékos tisztítás el van kerülve, mert csak egy-egy fészektojást téve minden költő- vagy tojó helyre a szárnyas testi melegénél fogva a szagot tollazatába felveszi s kintő férgéitől megszabadul és mentve marad.

Ily fészektojás Gorgias V. G.-nél Theresienfeldben (osztrák déli vasut mentén) darabonként 50 krjával kapható. E rövidke jegyzetet a „Wiener landw. Zeitung“-ból vesszük át, mely addig míg e szert nálunk is megpróbálják, feleljen közlésének hitelességéről.

A takarmány befolyása a sertéshus minőségére.

Azon takarmány, mellyel sertéseinket hizlaljuk, kétségkívül nagy és döntő befolyást gyakorol a hus és zsir minőségére. Így például a törökbuza nagyjában véve puha hust és zsirt ad, a makkoltatás után nem ritkán kellemetlen izt és csekélyebb tartosságot vehetünk észre, inyenczek a tej és teigazdasági hulladékkal hizlalt sertés husát becsülik leginkább. Az árpadara után — melyet a kőbányai nagy hizlaldákban alkalmaznak — jó hust lehet nyerni, az inkább külföldön szokásos zab- és borsóhizlalás a hust rostossá teszi. Ha sertéseinket kizárólag burgonyával hizlaljuk: laza, könnyű és izléstelen hust kapunk, mely főzés alatt egészen széthull. A zöld takarmánnyal való hizlalásnak szószólói nem lehetünk, a zöld herével tartott sertések sajátságosan sárgás, kevésbé izletes hust adnak. Ujabbán az amerikai husliszt okozott feltűnést, de még nem rendelkezünk elég adattal, hogy minőségi befolyásáról referálhatnánk. —

Magyar versenylovaink győzelmei.

A „Vadász és Versenylap“ érdekes statistikát állított össze az 1878-ik évben bel- és külföldi versenypályákon győztes lovainkról. E szerint 246 kipróbált lóból több mint fele (139) lett győztes és a külföldre indult negyven egynéhány lónak kilencztizedrésze nyertesesen tért meg közel 200,000 frt nyereménnyel. Legtöbbet nyertek Gróf Henckel Hugo (94,979 frt), Blaskovics Ernő (61,307½ frt, melyből 54,232½ frtot a híres „Kincsem“ separt be) és Gróf Festetics Taszilo (60,349 frt). Az erdélyrészi nyerteseket a következőkben sorolhatjuk elő: Báró Wesselényi Béla 11,479 frt, Simon főhadnagy 1756 frt, Báró Bánffy Ádám 365 frt, Gróf Teleki Géza 50 frt, azonkívül Báró Wesselényi 2, Simon főhadnagy egy tiszteletdíjat nyert. —

Felhívás

a székesfehérvári orsz. ipar-, termény és állat-kiállítás érdekében.

Az erdélyi gazdasági egylet igazgató választmánya a fentjelzett tárlat sikerének lehető előmozdítására kebeléből egy külön bizottságot küldött ki, mely időről-időre teendő jelentéstétel mellett ezen ügynek ellátásával megbízott. —

Tekintve a jól rendezett országos kiállítások szembeszökő hasznát, alólirt bizottság nem kételkedik abban, hogy erdélyi országrészünk t. gazdái és gyárosai a kedvező alkalmat terményeik, gépeik és állataik bemutatására annyival is inkább és készséggel fel fogják használni, mert a költség az elérhető czéllal szemben nagyon mérsékeltnek mondható.

A kiállítás 17 csoportjából reánk a következők tartoznak: I. Erdőtermények és félkészítmények — nehezebb faipar. — III. Mezőgazdasági termények és félkészítmények, kerti ipar. — IV. Malomipar és élelmi cikkek. — V. Szesz-ipar, borok és egyéb szesz italok. — VII. Háztartási- és butor-ipar. — XIII. Gazdasági eszközök, iparos szerszámok és kézi gépek. — XVI. Állattenyésztés, állatkiállítás.

Azon esetben, ha a kiállítani szándékozók kényelmesebbnek vélnék egyletünk közbenjárását igénybe venni:

a bejelentéseket **legkésőbb folyó évi február hó 15-éig** az erdélyi gazdasági egyletnek kérjük címezni, mely azokat együttesen és szabályszerűen a székesfehérvári t. végrehajtó bizottsághoz fogja áttenni. **Maga a kiállítandó tárgy** vagy mindjárt a bejelentéskor vagy **legkésőbb mártius 31-ére** lesz ugyancsak az erdélyi gazdasági egyletnek bérmentesen beküldendő.

Az erdélyi gazdasági egylet titkári hivatala a beérkezett bejelentéseket kezeli, a küldött tárgyakat rak tározza, a t. kiállítók kívánsága szerint és költségükre felszereli s azoknak együttes expedálását eszközli; azonkívül minden a székesfehérvári kiállításra vonatkozó adattal és felvilágosítással teljes készséggel és lehetőleg gyorsan szolgál.

A t. kiállítókat a következő költség fogja terhelni:

I. A tárgyak szállítási díja. (A kiállításról visszaszállítandó tárgyak után a vasútak a viteldíjat elengedték!) II. A tárgyaknak felszerelése, azaz etikettírozása, szekrénybe, állványra, palaczkba s a t. helyezése és végre: III. a térdíj.

Térdíj fizetendő lesz:

1. A kiállításra rendelt termekben és szobákban:
  - a) szabadon álló tér méterenként 4 frt — kr.
  - b) fal mellett egy currens méterért
 (mely 1 méternél nem lehet szé-

lesebb, 1 1/2 méternél nem magasabb) . . . . . 2 frt — kr.

c) ugyanaz 1 1/2 méternél magasabb, a 2 frton kívül még . . . . . 1 frt — kr.

2. Folyosókon 1 currens méter:

a) 1 1/2 méter magasságig . . . . . 1 frt — kr.

b) annál magasabb még . . . . . — frt 50 kr.

3. Ideiglenes épületekben 1 méter 2 frt — kr.

4. Szabad téren 1 méter . . . . . 1 frt — kr.

Folyó asztalokat a végrehajtó bizottság díj nélkül ad, a kiállító csak az elfoglalt térséget fizeti. —

A bejelentésben a fentiek szerint tisztán kiteendő: **hol? és mennyi tér?** kívántatik; az **esedékes pénzösszeget pedig egyidejűleg mellékelni** kérjük.

Egyszersmint van szerencsénk a t. gazdaközönység figyelmét azon fontos körülményre felhívni, miszerint a székesfehérvári kiállítás folyama alatt **országos gazda-gyűlés** is fog tartatni, mely hazánk mezőgazdasági és borászati kérdéseinek beható megvitatását tűzte ki feladatául; óhajtanád, hogy e nagy horderejű gyűlés sikerét a minél tömegesebb részvét biztosítsa s hogy azon főképp gazdasági egyesületeink minél több küldött által legyenek képviselve.

Kolozsvárt, 1879. január hó 20-án.

Szabó József, s. k.

bizottsági elnök.

Gamauf Vilmos, s. k.

bizottsági jegyző.

Lapunk mai mellékletét,

Szakál és Marton előnyösen ismert budapesti mag-, növény- és fűszerkereskedő cég VIII-ik tavaszi árjegyzékét melegen ajánljuk érdeklődő t. olvasóink szives figyelmébe.

Szerkesztői mondanivalók.

T. Villási Pál ur cikke az „Erdélyi Gazda“ szerkesztőségéhez közvetlenül küldetett be.

T. D. urnak Medgyes. „Spät kommt Ihr, doch Ihr kommt“ mondja Schiller; köszönet a jó kívánságért és becses cikkének őszinteségeért. Kérünk minél többször, minél többet!

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS

Hirdetések.

Pénz-kölcsönök

a Birodalom bármely részében telekkönyvezett földbirtokra 1000 frttól kezdve bármily magas összegig, 5 vagy 6% kamat mellett törlesztésre és 5000 frton felülieket még előnyösebb feltételek mellett gyorsan eszközölök.

Bekebelezett terhek kifizetését szintén eszközölöm.

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál

(2.) (4-52.) **Voith Gergely,**

Kolozsvárt, Paris-utca 19-ik sz. sajtóház
Értekezhetni posta úján, vagy személyesen naponta d. u. 1-4 óráig,

(1.)

Figyelmeztetés.

(4-52.)

A t. cz. közönség becses figyelmét felhívjuk, miszerint tűz- és jégkár elleni biztosításokat, ugy az ember életére, különféle módozatokban tehető biztosítási ajánlataikat, közvetlen a főügynökségnél, vagy az illető al-ügynök uraknál eszközölni, respective foganatosítani sziveskedjenek.

A kocszkázások szigorú felügyelet alatti elvállalása és az ügy pontos kezelése — azon üdvös és bizalmat gerjesztő — eredményt mutatják fel, hogy a károk szabályszerű és gondossággal párosult megtérítése mellett — a részvényesek évenként — mindig jelentékeny osztalékban részesíttetnek.

A részvények jelenlegi értéke 2200 frt, noha a kifizetett összeg csak 315 frt.

**Az első magyar általános biztosító társaság
kolozsvári főügynöksége.**

Piaczi árak.

A heti vásár		Egy hectoliter (=70 kupa)						100 kilo		1 köbméter	1 kilo
helye	napja	tiszta buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	törökbuza	széna	szalma	tüzifa	marhahús
árak krajczárokban											
Beszterozo		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brassó		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Csik-Szereda		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Déás	jan. 21	480	390	330	—	100	276	300	100	200	32
Déva		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Erzsébetváros		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fogaras		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
K.-Fehérvár		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gy.-Sz.-Miklós	jan. 18	800	700	400	350	200	370	120	60	—	30
Kolozsvár	jan. 23	450	300	350	—	160	300	160	110	300	42
N.-Vásárhely		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nagy-Enyed		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
N.-Szeben	jan. 21	560	460	380	400	180	300	160	90	320	40
Szegesvár		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sz.-György		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szamosújvár		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sz.-Régen	jan. 16	455	340	325	282	165	280	160	70	280	34
Sz.-Udvarhely	jan. 21	600	450	350	—	175	350	180	30	200	28
Torda		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
V.-Hunyad		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Mellékletek

100 darabonként 1 forint 40 krajával számíttatnak.

A hirdetés szövegét a t. megrendelők minden külön díj nélkül tetés szerint akárhányszor változtathatják.

Az „Erdélyi gazda” hirdetési díjszabályzata.

A kívánt tér megnevezése	1 1-3 1-6 1-12 1-18 1-24 1-30 1-36 1-42 1-52									
	széri hirdetésnél									
	fizetendő forint									
$\frac{10}{16}$ v. egész oldal	7	20	35	65	95	120	140	160	180	210
$\frac{8}{16}$ v. fél „	4	10	18	33	48	60	70	80	90	105
$\frac{4}{16}$ v. negyed „	3	6	9	17	24	30	35	40	45	53
$\frac{2}{16}$ v. nyolczad oldal	2	3	5	9	12	15	18	20	23	27
$\frac{1}{16}$ v. tizenhatod „	1	2	3	5	6	8	9	10	12	14

Ezenkívül 30 kr. bélyegdíj annyiszor, a hányszor a hirdetés megjelenik.

Egyletünk t. tagjai és

lapunk t. előfizetői

25% vagyis egy negyedrészt engedményben részesülnek ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.